

Suvestinė redakcija nuo 2016-08-06 iki 2018-03-28

Isakymas paskelbtas: TAR 2014-06-20, i. k. 2014-07856

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRAS

ĮSAKYMAS

DĖL EUROPOS SĄJUNGOS APLINKOS IR KLIMATO POLITIKOS PROGRAMOS (LIFE) BENDROJO FINANSAVIMO LĖŠŲ SKYRIMO EUROPOS SĄJUNGOS APLINKOS IR KLIMATO POLITIKOS PROGRAMOS (LIFE) PROJEKTAMS IR PARAIŠKŲ PROJEKTAMS FINANSUOTI EUROPOS SĄJUNGOS APLINKOS IR KLIMATO POLITIKOS PROGRAMOS (LIFE) LĖŠOMIS TEIKIMO EUROPOS KOMISIJAI TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO

2014 m. birželio 18 d. Nr. D1-542

Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. rugsėjo 22 d. nutarimu Nr. 1138 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos nuostatų patvirtinimo“, 9.2 papunkčiu ir atsižvelgdamas į 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1293/2013 Dėl Aplinkos ir klimato politikos programos (LIFE) įsteigimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 614/2007 (OL 2013 L 347, p. 185):

1. T v i r t i n u Europos Sąjungos aplinkos ir klimato politikos programos (LIFE) bendrojo finansavimo lėšų skyrimo Europos Sąjungos aplinkos ir klimato politikos programos (LIFE) projektams ir paraiškų projektams finansuoti Europos Sąjungos aplinkos ir klimato politikos programos (LIFE) lėšomis teikimo Europos Komisijai tvarkos aprašą (pridedama).

2. P a v e d u:

2.1. Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Aplinkos projektų valdymo agentūrai per 1 mėnesį parengti ir, suderinus su Aplinkos ministerija, patvirtinti sutarties dėl Aplinkos ir klimato politikos programos (LIFE) projektų bendrojo finansavimo formą, šios sutarties sudarymo, lėšų planavimo, mokėjimo grafiko sudarymo ir atsiskaitymo už panaudotas lėšas tvarką;

2.2. Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Aplinkos projektų valdymo agentūrai sudaryti 2.1 papunktyje nurodytas sutartis su projektų vykdytojais;

2.3. aplinkos viceministrui pagal aplinkos ministro nustatytą veiklos sritį šio įsakymo kontrolę.

Aplinkos ministras

Valentinas Mazuronis

**EUROPOS SĄJUNGOS APLINKOS IR KLIMATO POLITIKOS PROGRAMOS (LIFE)
BENDROJO FINANSAVIMO LĖŠŲ SKYRIMO EUROPOS SĄJUNGOS APLINKOS IR
KLIMATO POLITIKOS PROGRAMOS (LIFE) PROJEKTAMS IR PARAIŠKŲ
PROJEKTAMS FINANSUOTI EUROPOS SĄJUNGOS APLINKOS IR KLIMATO
POLITIKOS PROGRAMOS (LIFE) LĖŠOMIS TEIKIMO EUROPOS KOMISIJAI
TVARKOS APRAŠAS**

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Europos Sąjungos aplinkos ir klimato politikos programos (LIFE) bendrojo finansavimo lėšų skyrimo Europos Sąjungos aplinkos ir klimato politikos programos (LIFE) projektams ir paraiškų projektams finansuoti Europos Sąjungos aplinkos ir klimato politikos programos (LIFE) lėšomis teikimo Europos Komisijai tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) parengtas vadovaujantis 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1293/2013 Dėl aplinkos ir klimato politikos programos (LIFE) įsteigimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 614/2007 (OL 2013 L 347, p. 185) (toliau – LIFE reglamentas), Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymu, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. balandžio 21 d. nutarimu Nr. 452 „Dėl Lietuvos Respublikos dalyvavimo Europos Bendrijų programose koordinavimo ir atsakomybės“, Ūkio subjektų, kurie nėra perkančiosios organizacijos pagal Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymą, pirkimų vykdymo ir priežiūros tvarkos aprašų, patvirtintu 2010 m. rugsėjo 14 d. aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-762 „Dėl ūkio subjektų, kurie nėra perkančiosios organizacijos pagal Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymą, pirkimų vykdymo ir priežiūros tvarkos aprašo patvirtinimo“. Tvarkos apraše naudojamos sąvokos atitinka šiuose teisės aktuose vartojamas sąvokas.

2. Tvarkos aprašas reglamentuoja:

2.1. paraiškų projektams, kurie numatomi finansuoti Europos Sąjungos (toliau – ES) aplinkos ir klimato politikos programos (LIFE) (toliau – LIFE programos) lėšomis (toliau – LIFE projektai), teikimą Europos Komisijai;

2.2. paraiškų LIFE projektams bendrai finansuoti Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto programos „Biologinės įvairovės apsauga, kraštovaizdžio tvarkymas ir išsaugojimas“ priemonės „Įgyvendinti aplinkos išsaugojimo, klimato politikos, aplinkos apsaugos technologijų, informacijos ir kitus projektus pagal LIFE+ ir LIFE programas“ (toliau – LIFE biudžeto programos priemonė) lėšomis rengimą ir teikimą Aplinkos ministerijai, šių paraiškų vertinimą, sprendimo dėl lėšų skyrimo iš LIFE biudžeto programos priemonės LIFE projektams įgyvendinti (toliau – Bendrasis finansavimas) priėmimą ir įgyvendinimo priežiūrą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-550](#), 2016-08-05, paskelbta TAR 2016-08-05, i. k. 2016-21356

3. Tvarkos aprašas skirtas:

3.1. pareiškėjams, norintiems parengti paraiškas LIFE projektams bendrai finansuoti LIFE biudžeto programos priemonės lėšomis (toliau – Bendrojo finansavimo paraiškos) ir teikti jas Aplinkos ministerijai;

3.2. pareiškėjams, norintiems pagal LIFE reglamentą parengti Europos Komisijos nustatytos formos paraiškas LIFE projektams finansuoti LIFE programos lėšomis (toliau – LIFE paraiškos) ir teikti jas Europos Komisijai;

3.3. Aplinkos ministerijos struktūriniams padaliniais, nagrinėjantiems pateiktas LIFE programos paraiškas;

3.4. Bendrojo finansavimo paraiškų vertinimo komitetui (toliau – Komitetas);

3.5. Aplinkos ministerijos Aplinkos projektų valdymo agentūrai (toliau – Agentūra), įgyvendinančiai LIFE biudžeto programos priemonę.

II. BENDROJO FINANSAVIMO PASKIRTIS. REIKALAVIMAI TINKAMOMS IŠLAIDOMS IR LĖŠŲ APSKAITA

4. Bendrojo finansavimo skyrimo tikslai atitinka LIFE reglamente nustatytus LIFE programos tikslus.

5. Bendrojo finansavimo lėšos skiriamos šioms veiklos rūšims:

5.1. bendrai finansuoti Europos Komisijos atrinktus LIFE projektus, kaip tinkamus finansuoti LIFE programos lėšomis;

5.2. organizuoti Bendrojo finansavimo paraiškų vertinimą;

5.3. organizuoti LIFE paraiškų pirminę patikrą;

5.4. organizuoti Bendrojo finansavimo lėšomis finansuojamų LIFE projektų priežiūrą;

5.5. rinkti, kaupti ir sisteminti informaciją apie Bendrojo finansavimo lėšomis finansuojamus LIFE projektus;

5.6. viešinti ir populiarinti LIFE programos teikiamas galimybes tarp potencialių pareiškėjų;

6. Ne mažiau kaip 80 procentų Aplinkos ministerijai Lietuvos Respublikos Vyriausybės skiriamų asignavimų iš LIFE biudžeto programos priemonės bendrojo finansavimo lėšų skiriama LIFE projektams bendrai finansuoti (Tvarkos aprašo 5.1 papunktis). Likusios lėšos, esant poreikiui, gali būti skiriamos finansuoti veiklos rūšims, nurodytoms Tvarkos aprašo 5.2–5.6 papunkčiuose.

7. Bendrojo finansavimo lėšomis gali būti finansuojama ne daugiau kaip 25 procentai visų LIFE projekto tinkamų finansuoti išlaidų. Išskirtiniais atvejais, kai LIFE projekto tikslas susijęs su įgyvendinimu aplinkos apsaugos prioritetinių tikslų, nustatytų atitinkamos srities strateginio planavimo dokumentuose, Bendrojo finansavimo lėšomis gali būti finansuojama ne daugiau kaip 35 procentai visų LIFE projekto tinkamų finansuoti išlaidų. Bet kuriuo Bendrojo finansavimo atveju pagrindinis naudos gavėjas privalo savo lėšomis prisidėti prie LIFE projekto finansavimo. Bendrojo finansavimo lėšomis gali būti finansuojama ne daugiau kaip 40 procentų visų LIFE projekto veiklų įgyvendinimui tinkamų finansuoti išlaidų, jei yra teikiamas integruotasis projektas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-550](#), 2016-08-05, paskelbta TAR 2016-08-05, i. k. 2016-21356

8. Naudojant Bendrojo finansavimo lėšas, pirkimai vykdomi Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka, jeigu pareiškėjas yra perkančioji organizacija pagal šį įstatymą, arba vadovaujantis Ūkio subjektų, kurie nėra perkančiosios organizacijos pagal Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymą, pirkimų vykdymo ir priežiūros tvarkos aprašu, jeigu pareiškėjas nėra perkančioji organizacija pagal Viešųjų pirkimų įstatymą.

9. Išlaidos nuo LIFE projekto pradžios iki pabaigos tinkamos apmokėti Bendrojo finansavimo lėšomis, jeigu jos pripažįstamos tinkamomis pagal Tvarkos aprašo 10–13 punktus.

10. Tinkamos Bendrojo finansavimo išlaidos atitinka Bendrosiose sąlygose, nurodytose Tvarkos aprašo 14 punkte, nustatytas tinkamas išlaidas. Skirtingai negu nurodyta Bendrosiose sąlygose, Bendrojo finansavimo lėšomis galima apmokėti pridėtinės vertės mokestį (PVM).

11. Bendrojo finansavimo lėšomis gali būti finansuojamos tik LIFE projektų veiklos rūšys, kurios įgyvendinamos Lietuvos Respublikoje, jos teritorinėje jūroje ir išskirtinėje ekonominėje zonoje Baltijos jūroje.

12. Jeigu vykdam tarpvalstybinio LIFE projekto veiklos rūšis išlaidų neįmanoma susieti su kurios nors iš LIFE projekte dalyvaujančių valstybių teritorija, tačiau tokios išlaidos yra būtinos LIFE projektui įgyvendinti (pavyzdžiui, LIFE projekto viešinimui, kanceliarijos ir kitoms išlaidoms), Bendrojo finansavimo lėšomis gali būti finansuojama proporcinga veiklos dalis, tokiai veiklai reikalingą lėšų kiekį dalinant iš valstybių, dalyvaujančių LIFE projekte, skaičiaus.

13. Bendrojo finansavimo lėšos apskaitomos vadovaujantis Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų apskaitą ir buhalterinės apskaitos principus, atsižvelgiant į įmonės tipą.

III. KVIETIMO TEIKTI PARAIŠKAS IR INFORMACIJOS APIE BENDRAJĄ FINANSAVIMĄ SKELBIMAS

14. Kasmetinį kvietimą teikti paraiškas pasinaudoti LIFE programa (toliau – Kvietimas) skelbia Europos Komisija. Kartu paskelbiamas ir atskiras kiekvienam LIFE projektų tipui LIFE paraiškų rengimo paketas, susidedantis iš Gairių pareiškėjams, Vertinimo gairių, Bendrųjų sąlygų, LIFE paraiškos formos ir kitų su paraiška teikiamų dokumentų ir formų.

15. Europos Komisijai paskelbus Kvietimą, Aplinkos ministerijos interneto svetainės www.am.lt rubrikoje, skirtoje ES finansinei paramai, per 5 darbo dienas paskelbiama ši informacija:

15.1. pranešimas apie Kvietimą su nuoroda į oficialų Europos Komisijos interneto tinklalapį, skirtą LIFE programai;

15.2. *Neteko galios nuo 2016-08-06*

Punkto naikinimas:

Nr. [D1-550](#), 2016-08-05, paskelbta TAR 2016-08-05, i. k. 2016-21356

15.3. informacija apie galimybes gauti Bendrąjį finansavimą LIFE projektų įgyvendinimui (galimi pareiškėjai, pagrindinės finansavimo sąlygos, kita informacija);

15.4. Bendrojo finansavimo paraiškų vertinimo kriterijų paskelbimo data, kuri negali būti vėlesnė kaip 10 darbo dienų nuo Kvietimo paskelbimo dienos;

15.5. data, iki kurios pareiškėjai turi Aplinkos ministerijai pateikti Tvarkos aprašo 21 punkte nustatyto turinio Bendrojo finansavimo paraiškas. Ši data turi būti ne ankstesnė kaip 1 mėnuo nuo informacijos apie Kvietimą paskelbimo Aplinkos ministerijos svetainėje dienos;

15.6. data, iki kurios pareiškėjai turi Aplinkos ministerijai pateikti LIFE paraiškas, kaip nustatyta Tvarkos aprašo IX skyriuje;

15.7. data, iki kurios pareiškėjai turi pateikti Aplinkos ministerijai prašymus pasirašyti Bendrojo finansavimo deklaraciją, Pritarimo LIFE projektui deklaraciją ar kitas Europos Komisijos nustatytas formas. Ši data negali būti vėlesnė kaip 10 darbo dienų iki LIFE paraiškų pateikimo Aplinkos ministerijai datos, nurodytos Tvarkos aprašo 15.6 papunktyje;

15.8. data, iki kurios Aplinkos ministerija, kaip atsakinga institucija, turi Europos Komisijai pateikti gautas LIFE paraiškas (tuo atveju, jei jos turi būti pateiktos per atsakingą nacionalinę instituciją);

15.9. informacija apie asmenį ryšiams LIFE programos klausimais Lietuvoje (toliau – kontaktinis LIFE asmuo) ir nuoroda į oficialų Europos Komisijos tinklalapį, skirtą LIFE programai, kuriame pateikiama informacija apie kontaktinius LIFE asmenis valstybėse narėse.

16. Tvarkos aprašo 15 punkte nurodytos informacijos paskelbimą organizuoja Aplinkos ministerijos Europos Sąjungos paramos administravimo departamentas (toliau – ESPAD).

IV. REIKALAVIMAI PAREIŠKĖJAMS. BENDROJO FINANSAVIMO PARAIŠKŲ TEIKIMAS APLINKOS MINISTERIJAI

17. Bendrojo finansavimo paraiškų teikėjais ir pagrindiniais naudos gavėjais gali būti viešieji ir privatieji subjektai.

18. Teikiant Bendrojo finansavimo paraiškas, susiję naudos gavėjai privalo būti atsakingi už vienos ar kelių LIFE projekto veiklos rūšių įgyvendinimą, prisidėti prie LIFE projekto finansavimo. Jie negali būti rangovai įgyvendinant projekto veiklas.

19. Jeigu projekto veiklos rūšys reikalauja tiesioginio Aplinkos ministerijos dalyvavimo (pavyzdžiui, projekto metu parengtų dokumentų derinimo, tvirtinimo ar kitais atvejais) ir (arba) Europos Komisijai rekomendavus, Aplinkos ministerija gali tapti susijusiu naudos gavėju projekte.

20. Kai numatoma įgyvendinti tarpvalstybinį LIFE projektą:

20.1. jeigu numatomas pagrindinis naudos gavėjas registruotas Lietuvos Respublikoje, Bendrojo finansavimo paraišką rengia ir Aplinkos ministerijai Tvarkos aprašo nustatyta tvarka teikia pagrindinis naudos gavėjas;

20.2. jeigu numatomas pagrindinis naudos gavėjas registruotas ne Lietuvos Respublikoje, Bendrojo finansavimo paraišką Aplinkos ministerijai teikia Lietuvos Respublikoje registruotas susijęs naudos gavėjas, kartu pateikdamas rašytinį laisvos formos pagrindinio naudos gavėjo pritarimą, kuriame:

20.2.1. nurodoma, kad veiklos rūšys, kuriomis susijęs naudos gavėjas dalyvauja LIFE projekte, yra neatsiejama ir reikalinga LIFE projekto dalis;

20.2.2. nurodoma, kad pagrindinis naudos gavėjas supranta ir sutinka, jog Bendrojo finansavimo lėšomis gali būti finansuojamos tik veiklos rūšys (arba ta jų dalis), kurios įgyvendinamos Lietuvos Respublikoje, jos teritorinėje jūroje ir išskirtinėje ekonominėje zonoje Baltijos jūroje;

20.3. Tvarkos aprašo 21.2 papunktyje nurodytoje LIFE projekto koncepcijoje pateiktame projekto biudžete turi būti atskira lentelė pateiktas Lietuvos Respublikoje, jos teritorinėje jūroje ir išskirtinėje ekonominėje zonoje Baltijos jūroje vykdomų veiklos rūšių biudžetas.

21. Pareiškėjai, pagal Tvarkos aprašo reikalavimus pretenduojantys gauti Bendrojo finansavimo lėšų LIFE projektui įgyvendinti, iki Tvarkos aprašo 15.5 papunktyje nurodyto termino privalo Aplinkos ministerijai pateikti įstaigos vadovo ar jo įgalioto asmens pasirašytą Bendrojo finansavimo paraišką, kuri susideda iš:

21.1. prašymo, kuriame nurodomas preliminarus LIFE projekto pavadinimas lietuvių ir anglų kalbomis, preliminarai LIFE projekto vertė, numatoma prašyti LIFE programos lėšų ir Bendrojo finansavimo lėšų suma;

21.2. LIFE projekto koncepcijos, parengtos pagal Tvarkos aprašo 1 priede nustatytą formą. LIFE projekto koncepcijos skaitmeninė „MS Office“ ar analogišku programų paketu parengta kopija pateikiama kontaktiniam LIFE asmeniui.

V. BENDROJO FINANSAVIMO PARAIŠKŲ VERTINIMAS

22. Tvarkos aprašo 21 punkte nurodytų dokumentų priėmimą, jų pirminį tikrinimą organizuoja ESPAD.

23. ESPAD patikrina, ar pateikti visi Tvarkos aprašo 21 punkte nurodyti dokumentai, įvertina, ar Bendrojo finansavimo paraiškos atitinka Gairėse pareiškėjams nustatytas atitinkamos LIFE paprogramės, nurodytos LIFE reglamente, remiamas kryptis ir veiklos rūšis.

24. Pareiškėjai, kurių pateiktos Bendrojo finansavimo paraiškos neatitinka Gairėse pareiškėjams nustatytų atitinkamos LIFE paprogramės remiamų krypčių ir veiklos rūšių, informuojami apie tai raštu ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo Tvarkos aprašo 15.5 papunktyje nurodytos datos. Rašte nurodomas terminas, per kurį Bendrojo finansavimo paraiška gali būti patikslinta. Pareiškėjas informuojamas apie teisę rengti LIFE paraišką ir teikti ją Europos Komisijai nesinaudojant Lietuvos Respublikos skiriamu Bendruoju finansavimu.

25. Tvarkos aprašo 24 punkte nustatyta tvarka patikslintos Bendrojo finansavimo paraiškos ir pareiškėjų pateiktos Bendrojo finansavimo paraiškos, atitinkančios Gairėse pareiškėjams nustatytas atitinkamos LIFE paprogramės remiamas kryptis ir veiklos rūšis, ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo Tvarkos aprašo 15.5 papunktyje nustatytos datos teikiamos nagrinėti aplinkos ministro įsakymu patvirtinto Komiteto nariams.

26. Komiteto sudėtį per 10 darbo dienų nuo Tvarkos aprašo 15.5 papunktyje nurodytos datos aplinkos ministrui tvirtinti teikia ESPAD, siūlydamas į Komitetą Aplinkos ministerijos struktūrinių padalinių atstovus pagal kompetenciją, atsižvelgiant į gautų Bendrojo finansavimo paraiškų temas. Komitetas Bendrojo finansavimo paraiškas nagrinėja vadovaudamasis Tvarkos aprašo nuostatomis, Komiteto patvirtintu darbo reglamentu, kitais teisės aktais. Komiteto priimami sprendimai yra rekomendacinio pobūdžio. Komiteto posėdžius pagal poreikį organizuoja ESPAD.

27. Bendrojo finansavimo paraiškos teikiamos vertinti Komiteto nariams pagal kompetenciją, su kurių veiklos sritimis yra susiję numatomi įgyvendinti LIFE projektai. Nagrinėdami Bendrojo finansavimo paraiškas, Komiteto nariai gali teikti pareiškėjams klausimus, prašyti patikslinti Bendrojo finansavimo paraiškoje pateiktą informaciją ir pan. Susirašinėti su pareiškėjais galima elektroniniu paštu.

28. Komiteto nariai pagal kompetenciją nagrinėja Bendrojo finansavimo paraiškas ir organizuoja šių paraiškų nagrinėjimą Aplinkos ministerijos struktūriniuose padaliniuose, įstaigose prie Aplinkos ministerijos ir Aplinkos ministerijos reguliavimo sričiai priskirtose įstaigose taip, kad paraišką įvertintų ne mažiau kaip 3 atitinkamos srities specialistai.

29. Atliekant Bendrojo finansavimo paraiškų vertinimą, turi būti laikomasi šių principų:

29.1. skaidrumo ir nešališkumo – visi vertintojai privalo deklaruoti galimą interesų konfliktą, jeigu toks yra;

29.2. konfidencialumo – turi būti užtikrintas Bendrojo finansavimo paraiškoje ir kituose pareiškėjo pateiktuose dokumentuose esančios informacijos naudojimas tik vertinimo tikslais.

30. Bendrojo finansavimo paraiškos vertinamos vadovaujantis aplinkos ministro patvirtintais vertinimo kriterijais (toliau – Bendrojo finansavimo paraiškų vertinimo kriterijai). Bendrojo finansavimo paraiškų vertinimo kriterijai rengiami atsižvelgiant į LIFE reglamento nuostatas, Gaires pareiškėjams, Lietuvos Respublikos teisės aktus, strateginio planavimo ir kitus dokumentus.

31. Bendrojo finansavimo paraiškų vertinimo kriterijai tvirtinami aplinkos ministro įsakymu, kurio projektą rengia ir per 10 darbo dienų nuo Tvarkos aprašo 14 punkte nurodyto Kvietimo paskelbimo dienos aplinkos ministrui tvirtinti teikia ESPAD.

32. Komiteto nariai išnagrinėja Bendrojo finansavimo paraiškas ir ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo Bendrojo finansavimo paraiškų pateikimo jiems dienos teikia ESPAD išvadas (toliau – išvados), kuriose:

32.1. paraiškos vertinamos balais pagal Bendrojo finansavimo paraiškų vertinimo kriterijus;

32.2. nurodo, ar svarbi aplinkosaugos problema, kuriai spręsti skirtas LIFE projektas, Lietuvoje ir Europos Sąjungoje atsižvelgiant į atitinkamų sričių Lietuvos ir Europos Sąjungos strateginius dokumentus;

32.3. nurodo, ar LIFE projekte suderinti tikslai, veiklos rūšys ir siekiami rezultatai;

32.4. jeigu LIFE paraiška teikiama Bendrojo finansavimo lėšoms gauti pagal LIFE Aplinkos paprogramę, nurodo, ar projektą numatoma įgyvendinti atsižvelgiant į geriausią naudojamą praktiką ir (arba) yra demonstratyvus, ar yra galimybė pritaikyti LIFE projekto praktiką kitose vietovėse ar srityse, ir (arba) inovatyvus, nurodo kuriai prioritetiniai sričiai yra priskiriamas:

32.4.1. aplinkos ir išteklių naudojimo efektyvumas;

32.4.2. gamta ir biologinė įvairovė;

32.4.3. aplinkos valdymas ir informavimas;

32.5. jeigu LIFE paraiška teikiama Bendrojo finansavimo lėšoms gauti pagal LIFE Klimato politikos paprogramę, nurodo, ar projektą numatoma įgyvendinti atsižvelgiant į geriausią naudojamą praktiką ir (arba) yra demonstratyvus, ir (arba) inovatyvus, nurodo kuriai prioritetinei sričiai yra priskiriamas:

32.5.1. klimato kaitos švelninimo;

32.5.2. prisitaikymo prie klimato kaitos;

32.5.3. klimato valdymo ir informavimo.

33. Paraiškos įvertinamos balais pagal Bendrojo finansavimo paraiškų vertinimo kriterijus apibendrinant Aplinkos ministerijos struktūrinių padalinių, įstaigų prie Aplinkos ministerijos ir Aplinkos ministerijos reguliavimo sričiai priskirtų įstaigų specialistų pateiktus vertinimus, kaip nurodyta Tvarkos aprašo 28 punkte.

34. ESPAD, per 5 darbo dienas nuo Tvarkos aprašo 32 punkte nurodytos Išvadų pateikimo datos organizuoja Komiteto posėdį. ESPAD susistemina Išvadose pateiktą informaciją ir teikia ją Komiteto nariams ne vėliau kaip prieš 2 darbo dienas iki Komiteto posėdžio dienos.

35. Posėdyje vertindamas ESPAD pateiktą informaciją, Komitetas vadovaujasi Bendrojo finansavimo paraiškų vertinimo kriterijais, atsižvelgia į aplinkosaugos ar (ir) klimato kaitos problemas, nagrinėjamos LIFE projekto koncepcijoje, aktualumą, įvertina jos atitiktį strateginio planavimo dokumentams ir, atsižvelgdamas į numatomas LIFE biudžeto programos priemonės lėšas, priima vieną iš šių sprendimų:

35.1. kuriuos LIFE projektus rekomenduojama įtraukti į aplinkos ministro įsakymu tvirtinamą LIFE projektų, kuriems Aplinkos ministerija pritaria ir numato skirti Bendrąjį finansavimą iš LIFE biudžeto programos priemonės, jeigu šių LIFE projektų įgyvendinimui pritars ir LIFE programos lėšų skirs Europos Komisija, sąrašą (toliau – Preliminarus bendrojo finansavimo sąrašas) ir kokią Bendrojo finansavimo sumą rekomenduojama skirti atitinkamam projektui;

35.2. *Neteko galios nuo 2016-08-06*

Punkto naikinimas:

Nr. [D1-550](#), 2016-08-05, paskelbta TAR 2016-08-05, i. k. 2016-21356

35.3. kuriems LIFE projektams rekomenduoti neskirti Bendrojo finansavimo iš LIFE biudžeto programos priemonės;

35.4. *Neteko galios nuo 2016-08-06*

Punkto naikinimas:

Nr. [D1-550](#), 2016-08-05, paskelbta TAR 2016-08-05, i. k. 2016-21356

36. Tvarkos aprašo 35 punkte nurodytas rekomendacijas Komitetas priima posėdžio metu ir įformina protokolu.

VI. BENDROJO FINANSAVIMO SKYRIMAS

37. Bendrojo finansavimo lėšos skiriamos dviem etapais:

37.1. aplinkos ministro įsakymu tvirtinamas Preliminarus bendrojo finansavimo sąrašas, į kurį įtraukiami LIFE projektai, kurie bus finansuojami Bendrojo finansavimo lėšomis, jei jiems pritars ir finansavimą skirs Europos Komisija. Šiuo įsakymu numatomas skirti Bendrojo finansavimo lėšų kiekis preliminarus. Šio įsakymo projektą, vadovaudamasis Komiteto priimtais sprendimais, nurodytais Tvarkos aprašo 35 punkte, per 5 darbo dienas nuo Komiteto posėdžio protokolo pasirašymo dienos parengia ir teikia aplinkos ministrui tvirtinti ESPAD. Šiame įsakyme turi būti nurodyta, kad sprendimas skirti Bendrojo finansavimo lėšas LIFE projektams ir nurodytas Bendrojo finansavimo lėšų kiekis yra preliminarūs; sprendimas skirti Bendrojo finansavimo lėšas ir lėšų kiekis galutinai bus patvirtintas Europos Komisijai atlikus LIFE projektų vertinimą, pritarus jų įgyvendinimui ir pakvietus pareiškėjus pasirašyti (arba pasirašius) sutartį tarp Europos Komisijos ir pareiškėjo dėl atitinkamo LIFE projekto finansavimo. Apie Preliminarus bendrojo finansavimo sąrašo patvirtinimą pareiškėjai informuojami raštu ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo įsakymo įsigaliojimo dienos. Pareiškėjams, kurių projektai įtraukti į Preliminarų bendrojo finansavimo sąrašą, pateikiamos Aplinkos ministerijos, kaip bendrojo finansuotojo, deklaracijos (toliau – Bendrojo finansavimo deklaracija). Jeigu priimtas sprendimas skirti mažesnę Bendrąjį finansavimą negu pareiškėjas prašė, pareiškėjas informuojamas apie galimybę tęsti LIFE paraiškos teikimą Europos Komisijai su mažesne skiriama Bendrojo finansavimo suma arba nesinaudojant Lietuvos Respublikos skiriamu Bendruoju finansavimu arba atsisakyti vykdyti projektą. Rašte turi būti nurodomas terminas, iki kurio pareiškėjas privalo informuoti Aplinkos ministeriją apie sprendimą. Sprendimas neskirti Bendrojo finansavimo įforminamas raštu, kuriame nurodomi sprendimą pagrindžiantys motyvai ir sprendimo apskundimo tvarka;

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-550](#), 2016-08-05, paskelbta TAR 2016-08-05, i. k. 2016-21356

37.2. Europos Komisijai priėmus teigiamą sprendimą dėl LIFE projekto finansavimo, nustačius Europos Sąjungos lėšomis tinkamų finansuoti išlaidų dydį, pakvietus pareiškėją pasirašyti sutartį tarp Europos Komisijos ir pareiškėjo dėl atitinkamo LIFE projekto finansavimo ir paprašius atnaujinti Bendrojo finansavimo deklaraciją, pareiškėjas persiunčia Aplinkos ministerijai šio Europos Komisijos prašymo ir galutinės LIFE paraiškos kopijas. ESPAD, atsižvelgdamas į iš pareiškėjų gautą informaciją, ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo šios informacijos gavimo Aplinkos ministerijoje dienos, parengia ir teikia aplinkos ministrui tvirtinti galutinį sąrašą LIFE projektų, kuriems Aplinkos ministerija numato skirti Bendrąjį finansavimą, (toliau – Galutinis bendrojo finansavimo sąrašas).

38. Tvarkos aprašo 37.2 papunktyje nurodytu atveju Bendrojo finansavimo deklaracijos atnaujinamos ir išsiunčiamos pareiškėjams, kuriems Europos Komisija siūlo pasirašyti sutartis dėl LIFE projekto finansavimo: per 5 darbo dienas nuo Galutinio bendrojo finansavimo sąrašo patvirtinimo dienos ESPAD, atsižvelgdamas į Tvarkos aprašo 7 punkte nurodytas sąlygas ir kad Bendrojo finansavimo lėšos skiriamos tik toms LIFE projektų veiklos rūšims bendrai finansuoti, kurios įtrauktos į Europos Komisijos patvirtintą LIFE paraišką, kuri tampa sudėtine Europos Bendrijos paramos skyrimo sutarties, sudaromos tarp Europos Komisijos ir pareiškėjo, dalimi, parengia ir teikia aplinkos ministrui arba jo įgaliotam asmeniui pasirašyti atnaujintas Bendrojo finansavimo deklaracijas. Atnaujintų Bendrojo finansavimo deklaracijų kopijos pateikiamos Agentūrai.

39. Atsižvelgiant į LIFE biudžeto programos priemonėje numatytą Bendrojo finansavimo lėšų kiekį ir (arba) įvertinus finansinį LIFE projekto pagrįstumą įtraukiant LIFE projektą į Preliminarų finansavimo sąrašą, gali būti siūloma skirti mažesnę Bendrąjį finansavimą, už pareiškėjo prašytą sumą. Apie tai pareiškėjas informuojamas raštu Tvarkos aprašo 37.1 papunktyje nustatyta tvarka.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-550](#), 2016-08-05, paskelbta TAR 2016-08-05, i. k. 2016-21356

40. Jeigu Tvarkos aprašo 37.1 papunktyje nurodytu atveju priimtas sprendimas skirti mažesnę finansavimą už pareiškėjo prašytą sumą, arba pareiškėjas prašė Bendrojo finansavimo lėšų sumų mažesnėmis finansavimo proporcijomis nei numatyta Tvarkos aprašo 7 punkte, arba atsiradus projekto papildomo finansavimo poreikiui dėl padidėjusio bendro projekto biudžeto ar kitų priežasčių, kurių nebuvo galima numatyti teikiant paraišką, pareiškėjas gali teikti prašymą Aplinkos ministerijai padidinti Bendrojo finansavimo dalį nepažeidžiant Tvarkos aprašo 7 punkte nustatytų ribų. Raštu pateiktame prašyme turi būti nurodytas projekto pavadinimas, kuriais metais teikta pradinė paraiška, priežastys, kodėl iškilo papildomo finansavimo poreikis, priežastys, kodėl papildomo finansavimo nebuvo galima numatyti teikiant Bendrojo finansavimo paraišką, pateikiami tai įrodantys dokumentai arba jų kopijos, nurodoma sąsaja su aplinkos apsaugos prioritetiniais tikslais, kaip nustatyta Tvarkos aprašo 7 punkte, jeigu siekiama gauti daugiau kaip 25 procentus visų LIFE projekto tinkamų finansuoti išlaidų. Sprendimas dėl papildomo Bendrojo finansavimo lėšų skyrimo tvirtinamas aplinkos ministro įsakymu. Prireikus organizuojamas Bendrojo finansavimo deklaracijų atnaujinimas.

41. *Neteko galios nuo 2016-08-06*

Punkto naikinimas:

Nr. [D1-550](#), 2016-08-05, paskelbta TAR 2016-08-05, i. k. 2016-21356

42. Informacija apie LIFE projektus, kuriems nuspręsta skirti Bendrojo finansavimo lėšų, turi būti paskelbta Aplinkos ministerijos interneto svetainės rubrikoje, skirtoje ES finansinei paramai, ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo įsakymo, kuriuo patvirtinamas Galutinis bendrojo finansavimo sąrašas, įsigaliojimo datos. Šioje informacijoje turi būti nurodyti pareiškėjai, LIFE projektų pavadinimai, planuojama veikla ir rezultatai, numatomo skirti finansavimo (Europos Komisijos ir Bendrojo finansavimo) dydis.

VII. BENDROJO FINANSAVIMO SUTARČIŲ SUDARYMAS IR LĖŠŲ MOKĖJIMAS

43. Agentūra, per 10 darbo dienų nuo aplinkos ministro pasirašytų Bendrojo finansavimo deklaracijų ir įsakymo, kuriuo patvirtinamas Galutinis bendrojo finansavimo sąrašas, kopijų gavimo dienos kviečia pareiškėją sudaryti LIFE projekto bendrojo finansavimo sutartį (toliau – Bendrojo finansavimo sutartis).

44. Bendrojo finansavimo sutarties formą, išlaidų ir pirkimų planavimo, mokėjimo grafiko sudarymo ir atsiskaitymo už panaudotas lėšas formas tvirtina Agentūra, suderinusi su Aplinkos ministerija.

45. Informacija apie LIFE projektus, dėl kurių įgyvendinimo pasirašytos Bendrojo finansavimo sutartys, turi būti paskelbta Agentūros interneto svetainėje ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo šių sutarčių pasirašymo dienos. Šioje informacijoje turi būti nurodyti pareiškėjai, LIFE projektų pavadinimai, planuojama veikla ir rezultatai, numatomo skirti finansavimo (Europos Komisijos ir Bendrojo finansavimo) dydis, bendra projekto vertė, gali būti pateikta kita su LIFE projektu susijusi informacija.

46. Pareiškėjai, Europos Komisijai teikdami pažangos, tarpines ar galutinę ataskaitas, jų kopijas elektroniniu būdu (el. paštu, laikmenoje arba nuoroda interneto svetainėje), pateikia kontaktiniam LIFE asmeniui, kurio elektroninio pašto adresas skelbiamas Tvarkos aprašo 15.9 papunktyje nustatyta tvarka.

47. Agentūros su pareiškėju sudaromoje Bendrojo finansavimo sutartyje turi būti numatytas su pareiškėju suderintas mokėjimų grafikas. Mokėjimų grafike numatoma, kokiais terminais ir kokiomis proporcijomis pervedamos Bendrojo finansavimo lėšos.

48. Bendrojo finansavimo lėšos gali būti mokamos už patirtas išlaidas arba avansu. Avansas negali būti didesnis negu 40 proc. LIFE projektui skiriamo Bendrojo finansavimo.

49. Paskutinis mokėjimas negali būti mažesnis negu 5 proc. LIFE projektui skiriamo Bendrojo finansavimo.

50. Paskutinis Bendrojo finansavimo mokėjimas vykdomas pasibaigus LIFE projekto veiklos rūšims, kai pareiškėjas pateikia galutinę audito ataskaitą.

VIII. BENDROJO FINANSAVIMO SUTARČIŲ VYKDYMO KONTROLĖ

51. Pareiškėjas su kiekvienu mokėjimo prašymu (pradedant nuo antrojo mokėjimo) Agentūrai pateikia auditoriaus patvirtintą pažymą ir Agentūros nustatytos formos finansinę ataskaitą apie įsigytas prekes, atliktus darbus ir (arba) paslaugas apie išmokėto Bendrojo finansavimo lėšų kiekio panaudojimą (toliau – Finansinė ataskaita). Auditoriaus pažymoje turi būti įvertina, ar:

51.1. išlaidos yra iš tikrųjų padarytos, ar tos išlaidos yra susijusios su veiklos rūšimis, nustatytoms LIFE ir Bendrojo finansavimo paraiškose, ar išlaidos padarytos LIFE projekto įgyvendinimo metu;

51.2. pirkimai atlikti vadovaujantis Viešųjų pirkimų įstatymu arba Ūkio subjektų, kurie nėra perkančiosios organizacijos pagal Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymą, pirkimų vykdymo ir priežiūros tvarkos aprašu;

51.3. LIFE projekto įgyvendinimui naudojamos Bendrojo finansavimo lėšos apskaitomos vadovaujantis Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais, nustatančiais buhalterinės apskaitos principus, atsižvelgiant į įmonės tipą.

52. Aplinkos ministerija gali vieną kartą per metus kviesti pareiškėjus pristatyti LIFE projektų pažangą ir rezultatus.

53. Esant poreikiui, Agentūra gali atlikti LIFE projektų patikrą vietoje, ar prekės, darbai ir (arba) paslaugos, kuriems naudotos Bendrojo finansavimo lėšos, yra atliktos, ir (ar) įsigytos, ir (ar) naudojamos projekto veiklų rūšims.

54. Galutinis Bendrojo finansavimo lėšų mokėjimas atliekamas pareiškėjui pateikus galutinio mokėjimo prašymą. Su galutinio mokėjimo prašymu pateikiama Europos Komisijos mokėjimo kopija, auditoriaus patvirtinta Agentūros nustatytos formos galutinė finansinė ataskaita. Galutinės Europos Komisijos patvirtintos LIFE projekto ataskaitos kopija teikiama Aplinkos

ministerijai. Atsižvelgdama į Europos Komisijos sprendimus tvirtinti projekto ataskaitą ir atlikti paskutinį mokėjimą, Agentūra priima sprendimą dėl išmokėtų Bendrojo finansavimo lėšų tinkamumo ir galutinio mokėjimo.

55. Europos Komisijai nustačius netinkamų finansuoti išlaidų, kurioms panaudotos ir Bendrojo finansavimo lėšos, Agentūra patikrina jų atitiktį Lietuvos Respublikos įstatymams ir kitiems teisės aktams. Jeigu šiuo atveju nustatomi Lietuvos Respublikos teisės aktų pažeidimai arba Agentūra nustato netinkamų finansuoti Bendrojo finansavimo išlaidų dalį, ji priima vieną iš šių sprendimų:

55.1. siūlyti Aplinkos ministerijai nutraukti LIFE projekto Bendrąjį finansavimą ir pareikalauti grąžinti sumokėtas Bendrojo finansavimo lėšas;

55.2. siūlyti Aplinkos ministerijai sumažinti LIFE projekto finansavimą ir (ar) pareikalauti grąžinti sumokėtų lėšų dalį arba išskaičiuoti sumokėtą lėšų dalį iš LIFE projekto vykdytojo teikiamų mokėjimo prašymų;

55.3. teikti Aplinkos ministerijai kitus pasiūlymus.

56. Aplinkos ministerija, atsižvelgdama į Agentūros pasiūlymus, per 15 darbo dienų nuo jų gavimo dienos priima sprendimą. Sprendimas tvirtinamas aplinkos ministro įsakymu.

57. Agentūra per 10 darbo dienų nuo Tvarkos aprašo 566 punkte nurodyto įsakymo įsigaliojimo dienos pareikalauja iš pareiškėjo grąžinti lėšų dalį, susijusią su pažeidimu, vadovaujantis Finansinės paramos, išmokėtos ir (arba) panaudotos pažeidžiant teisės aktus, grąžinimo į Lietuvos Respublikos valstybės biudžetą taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. gegužės 30 d. nutarimu Nr. 590 „Dėl finansinės paramos, išmokėtos ir (arba) panaudotos pažeidžiant teisės aktus, grąžinimo į Lietuvos Respublikos valstybės biudžetą taisyklių patvirtinimo“.

IX. LIFE PARAIŠKŲ PRIĖMIMAS IR TEIKIMAS EUROPOS KOMISIJAI

58. LIFE paraiškos, vadovaujantis Gairių pareiškėjams nustatyta tvarka, teikiamos naudojantis internetine paraiškų teikimo sistema „eProposal“. Paraiška per „eProposal“ sistemą pirmiausia teikiama Aplinkos ministerijai, kaip atsakingai nacionalinei institucijai (tuo atveju, jei jos turi būti pateiktos per atsakingą nacionalinę instituciją).

59. Aplinkos ministerija atlieka pirminę LIFE paraiškų patikrą: turi teisę komentuoti Europos Komisijai teikiamas LIFE paraiškas, pareikšti nuomonę ir rekomendacijas pareiškėjams, tačiau nevykdo LIFE paraiškų atrankos. Visos Aplinkos ministerijoje iki Tvarkos aprašo 15.6 papunktyje nurodytos datos gautos LIFE paraiškos teikiamos Europos Komisijai.

60. LIFE paraišką teikia ir už jos turinį atsako pagrindinis naudos gavėjas.

61. Pareiškėjai, pateikdami Tvarkos aprašo 15.7 papunktyje nurodytą prašymą, suteikia LIFE kontaktiniam asmeniui prieigą prie pateiktos paraiškos „eProposal“ sistemoje.

62. Gavus Tvarkos aprašo 15.7 papunktyje nurodytą prašymą, ESPAD patikrina LIFE paraiškas „eProposal“ sistemoje pagal atitinkamam LIFE projektų tipui Gairėse pareiškėjams patvirtintą patikros lapą. Jeigu yra pastabų, jos siunčiamos pareiškėjui elektroniniu paštu ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo Tvarkos aprašo 15.7 papunktyje nurodytos datos.

63. Jeigu pareiškėjas Tvarkos aprašo 15.7 papunktyje nurodytame prašyme nurodo, kad Europos Komisijai turi būti pateikta Bendrojo finansavimo deklaracija, ESPAD ją užpildo ir teikia aplinkos ministrui arba jo įgaliotam asmeniui pasirašyti.

64. Jeigu pareiškėjas Tvarkos aprašo 15.7 papunktyje nurodytame prašyme nurodo, kad Europos Komisijai turi būti pateikta Pritarimo LIFE projektui deklaracija ar kiti Europos Komisijos nustatytos formos dokumentai, ESPAD ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo Tvarkos aprašo 15.7 papunktyje nurodytos datos pateikia LIFE paraiškas Aplinkos ministerijos struktūriniams padaliniais pagal kompetenciją išnagrinėti. Aplinkos ministerijos struktūriniai padaliniai išnagrinėja pateiktas LIFE paraiškas, užpildo pritarimo LIFE projektui deklaraciją ar kitas Europos Komisijos nustatytas formas ir ne vėliau kaip per 3 darbo dienas iki Tvarkos aprašo 15.6 papunktyje nurodyto termino teikia jas pasirašyti aplinkos ministrui arba jo įgaliotam asmeniui ir pasirašytas išsiunčia pareiškėjui.

65. Tvarkos aprašo 633 ir 644 punktuose nurodytos deklaracijos ir kitos Europos Komisijos nustatytos formos pareiškėjams turi būti teikiamos skaitmenine forma (skenuotos) Paraiškoje nurodytu pagrindinio naudos gavėjo elektroniniu paštu ir išsiųstos paštu ar pateiktos į rankas ne vėliau kaip per 3 darbo dienas iki Tvarkos aprašo 15.8 papunktyje nurodytos datos.

66. Pareiškėjas, gavęs iš Aplinkos ministerijos pasirašytas Bendrojo finansavimo deklaraciją, pritarimo LIFE projektui deklaraciją ir (arba) kitas Europos Komisijos nustatytas formas, įtraukia jas į paraišką ir Gairėse pareiškėjams nustatyta tvarka skelbia „eProposal“ sistemoje.

67. Aplinkos ministerija per „eProposal“ sistemą gautas LIFE paraiškas pateikia Europos Komisijai (tuo atveju, jei jos turi būti pateiktos per atsakingą nacionalinę instituciją).

X. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

68. Jeigu įgyvendindamas LIFE projektą pareiškėjas nesilaiko Bendrojo finansavimo teikimo sutarties sąlygų, Agentūra turi teisę vienašaliu sprendimu nutraukti Bendrojo finansavimo sutartį ir (ar) pareikalauti grąžinti sumokėtas lėšas ar jų dalį.

69. Dėl pareiškėjo kaltės nepasiekus jo įsipareigotų pasiekti rezultatų, Agentūra, suderinusi su Aplinkos ministerija, turi teisę pareikalauti iš pareiškėjo grąžinti visą ar dalį suteiktos Bendrojo finansavimo sumos. Suteiktų Bendrojo finansavimo lėšų grąžinimo tvarka nustatoma Bendrojo finansavimo sutartyje tarp pareiškėjo ir Agentūros.

70. Asmenys, pažeidę Tvarkos aprašo reikalavimus, nevykdantys Bendrojo finansavimo sutarties nuostatų, atsako Lietuvos Respublikos įstatymų, kitų teisės aktų ir sutarčių nustatyta tvarka.

71. Pareiškėjai turi teisę apskųsti Aplinkos ministerijos ir Agentūros veiksmus ar neveikimą, susijusius su Bendrojo finansavimo paraiškų vertinimu, sprendimo dėl Bendrojo finansavimo skyrimo priėmimu, LIFE projektų įgyvendinimo priežiūra, Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

72. Pasikeitus Tvarkos apraše nurodytiems teisės aktams, taikomos naujos šių teisės aktų nuostatos.

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-550](#), 2016-08-05, paskelbta TAR 2016-08-05, i. k. 2016-21356

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014 m. birželio 18 d. įsakymo Nr. D1-542 „Dėl Europos Sąjungos aplinkos ir klimato politikos programos (LIFE) bendrojo finansavimo lėšų skyrimo Europos Sąjungos aplinkos ir klimato politikos programos (LIFE) projektams ir paraiškų projektams finansuoti Europos Sąjungos aplinkos ir klimato politikos programos (LIFE) lėšomis teikimo Europos komisijai tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo